

Afwegingskader locatiekeuze nieuwbouw onderwijshuisvesting Boekel

Mark van den Elzen

april 2015

1. Inleiding

Op 11 december 2014 heeft de gemeenteraad van Boekel de notitie Toekomst onderwijshuisvesting Boekel vastgesteld. Ook is besloten een verkenning nieuwbouw onderwijshuisvesting Boekel te starten.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Ontwikkeling kindcentra
- Vervanging gebouwen Regenboog, Uilenspiegel, De Mieren
- Passende onderwijshuisvesting kern Boekel: 31 tot 33 groepen (prognoses)

De verkenning start met het bepalen van een locatie voor de nieuw te bouwen onderwijshuisvesting in de kern Boekel. De nieuwbouw wordt één project: afzonderlijk bouwen per school is te kleinschalig en kwetsbaar.

Iedere mogelijke locatie heeft voor- en nadelen. Iedere keuze heeft consequenties voor de toekomstige invulling van kindcentra, mogelijke verbindingen met andere maatschappelijke voorzieningen en de centrumontwikkeling.

Vanwege de vergaande consequenties vormt de locatiekeuze voor de nieuwbouw een afzonderlijk deelproces van de verkenning.

Deze notitie vormt het kader om te komen tot een locatiekeuze.

In de volgende hoofdstukken worden de **voor- en nadelen van de verschillende locaties** geïnventariseerd. Dit is gebeurd in overleg met de betrokken schoolbesturen Stichting OOG en Zicht PO.

Een concept van deze notitie is besproken met de directies en teams van de betrokken scholen Regenboog, Uilenspiegel en Octopus. Opmerkingen vanuit deze achterban zijn aangegeven *cursief in blauw* om aan te geven wat voor hen belangrijke aandachtspunten zijn.

Afsluitend een hoofdstuk met een **afweging en eindadvies** op grond waarvan de uiteindelijk keuze kan worden bepaald.

2. Locaties, voor- en nadelen; plussen en minnen

De volgende locaties zijn besproken als mogelijke plek voor nieuwbouw onderwijshuisvesting in Boekel:

- Parkweg
- Regenboogterrein
- Andere locatie

2.1 Locatie Parkweg

Dit is het terrein van de huidige Uilenspiegel en De Mieren, naast De Octopus. Huisvesting van nieuwbouw op deze plek betekent concentratie van alle onderwijshuisvesting op één locatie.

Plus:

- Voordelen van samenwerking; samen kun je verder komen
- Samen: peuterwerk, naschoolse opvang, taalklas, schoolbieb, gezamenlijke arrangementen: techniekprojecten, schoolzwemmen, hobbyclub, sport, keuken, ..
- Mogelijkheden om ruimtes te delen
- Beperking overhead; beter te organiseren
- *Binnensport dichtbij*
- Aantrekkelijk voor vestiging centrale kinderopvang; kindcentrum 0-12
- *Geen concurrentie tussen scholen wet betreft bereikbaarheid vanuit wijken*
- Alles op redelijk afgeschermd plek, buiten verkeersstroom: veiligheid
- Mogelijkheid inzet schoolwoningen Octopus
- Meer flexibiliteit bij ongelijke krimp/groei afzonderlijke partners
- Keuze voor ouders tussen verschillende 'stromingen' op één plek
- Ouders: alle kindvoorzieningen op één locatie
- Betere bereikbaarheid vanuit woonwijken (voedingsgebied)
- Vrijkomen Regenboogterrein heeft meer mogelijkheden voor herbestemming
- Grotere schaal: meer faciliteiten

Min:

- Nadelen van samenwerking: kost inspanning, onzekerheid eigen positie
- Minder afzonderlijke profilering; eigenheid
- Grote omvang
- *Veel kinderen op relatief weinig vierkante meters*
- *Verkeersveiligheid*
- *Toename van (het) concurrentie(gevoel)*
- *Bezorgdheid over de status en toekomst van Kindcentrum Octopus*
- *Basisschool Uilenspiegel moet gedurende de bouw waarschijnlijk naar andere locatie. Dit kan effect hebben op imago/aanmeldingen van de school.*
- *Bezorgdheid over speelruimte*

2.2 Locatie Regenboogterrein

Dit betekent onderwijshuisvesting op twee locaties in kern Boekel

Plus:

- Minpunten van alles-op-één-locatie
- *Spreiding van leerlingen in Boekel*
- *Meer rust en ruimte*
- Profilering, meer keuze voor ouders
- Minder grootschalig
- Meer ruimte per locatie; fysiek en psychologisch
- Minder samenwerken kost minder energie
- Hergebruik lokalen en speellokaal 2005
- Beter geschikt voor verbinding met centrumfuncties (bijv Bibliotheek)

Min:

- Pluspunten van alles-op-één-locatie
- Minder mogelijkheden en opbrengst samenwerking
- Beperkte overhead per locatie
- Minder mogelijkheden schakelen bij verdere krimp of ongelijke groei
- Ligging ten opzichte van woonwijken
- Verwachting: verdere krimp op deze locatie
- Verkeersveiligheid
- *Beperkte aanwas van leerlingen*

2.3 Andere locatie

*De schoolteams praten hierbij concreet over een locatie bij **De Donk**, bij het stukje bos.*

Naast plus en minpunten van locatie Regenboog:

Plus:

- Locatiekeuze 'vrij'
- Op grond van bereikbaarheid
- Op grond van andere wensen: school aan de bosrand
- Parkweg én Regenboogterrein komen vrij
- *Nabij sportverenigingen en nabij een bos*
- *Geen overconcentratie van kinderen op één plek. (zoals op Parkweg)*
- *Uilenspiegel of Regenboog hoeven niet tijdelijk elders gehuisvest te worden*
- *Goed bereikbaar vanuit drie wijken met veel jonge gezinnen,*
- *Veel aanwas, vlakbij nieuwbouw*

Min:

- Locatie nog niet beschikbaar
- Planologische procedures
- Weerstand
- Haalbaarheid nog niet duidelijk
- Parkweg én Regenboogterrein komen vrij
- *Ver weg voor huidige leerlingen Regenboog*
- *Geen gymzaal vlakbij*

3. Afweging en eindadvies

Van de genoemde locaties zijn voor- en nadelen benoemd. Welke locatie uiteindelijk gekozen wordt is afhankelijk van het gewicht dat aan de verschillende voor- en nadelen toegekend wordt.

Een belangrijke vraag die hierbij naar voren komt is hoe wordt aangekeken tegen concentratie van alle onderwijshuisvesting op één locatie (Parkweg), ten opzichte van verdeling van de scholen over twee locaties in de kern Boekel (Regenboog of elders).

3.1 Parkweg; concentratie van kindvoorzieningen Boekel

In paragraaf 2.1 zijn de plus- en minpunten van deze locatie op een rij gezet. In deze afweging worden de volgende aspecten bekeken.

Samenwerking

Uit de genoemde voordelen bij de locatie Parkweg komen vooral de aspecten naar voren die het gevolg zijn van het samenbrengen van de verschillende scholen en functies dicht bij elkaar. De samenwerking tussen de kindvoorzieningen in Boekel is van oudsher goed. Door ze fysiek dicht bij elkaar te huisvesten zijn er verschillende bijkomende voordelen benoemd die niet haalbaar zijn bij spreiding over twee locaties.

Concentratie geeft mogelijkheden om overhead te beperken wat kan leiden tot relatief meer handen in de klas. In tijden waar scholen onder druk staan om met minder middelen meer te presteren, zien de besturen bundeling als een belangrijke kans om dat te bereiken.

Onderwijsinhoudelijk zijn veel zaken beter vorm te geven, of van betere kwaliteit, wanneer ze voor een groter geheel kunnen worden ingericht. Samenwerking levert meer op. Als voorbeeld kan genoemd worden de Bibliotheek op School. Nu hebben alle scholen een eigen collectie, gebaseerd op de omvang van de school. Door bundeling kan een rijkere collectie voor alle scholen ontstaan.

Een ander belangrijk voorbeeld van extra kansen door bundeling is de verbinding met kinderdagopvang. Met toevoeging van kinderdagopvang aan school ontstaat een kindcentrum van 0 tot 13 jaar, een ontwikkeling die al jaren wordt nagestreefd. Gezien de schaal van de Boekelse scholen is het niet rendabel om kinderopvang te realiseren per school. Bij bundeling van alle onderwijshuisvesting is toevoeging van een centrale kinderopvang ten behoeve van alle scholen haalbaar.

Schaal / Ruimte

Een reactie die vanzelf naar boven komt wanneer gesproken wordt van nieuwbouw aan de Parkweg is dat het te grootschalig wordt. Natuurlijk is dit van andere orde dan bij verspreiding over verschillende locaties, echter er zijn diverse goed werkende voorbeelden van concentratie van onderwijshuisvesting van deze omvang.

In het verleden is op dezelfde locatie al aangetoond wat dit inhoudt: Ten tijde van volledige bezetting was er ter plekke sprake van de volgende bundeling: Octopus (18 lokalen, plus 3 schoolwoningen), Uilenspiegel (9) en De Mieren (2), samen 32 lokalen. Dit komt ongeveer overeen met de ruimte die in de toekomst voor kern Boekel nodig is.

Zoals hierboven geschetst, is het ook denkbaar daar nog ruimte voor kinderdagopvang aan toe te voegen om te komen tot kindcentra van 0-13 jaar.

De vrijkomende ruimte na het slopen van De Mieren en Uilenspiegel biedt voldoende mogelijkheden voor onderwijshuisvesting én kinderdagopvang. Veel gemeenten en schoolbesturen kunnen jaloers zijn op deze beschikbaarheid aan ruimte. Wanneer daarbij, zoals bij de naburige Octopus, gebouwd wordt in twee lagen, kan veel buitenruimte voor alle gebruikers behouden worden.

Kleinschaligheid wordt vaak positief beoordeeld vanuit de associatie met knus, bereikbaar, herkenbaar, oog-voor-het-kind. Een kleine school kan knus zijn, maar vanwege een gebrek aan voorzieningen van minder kwaliteit.

In een ontwerp dient getracht te worden beide aspecten te combineren. Oog voor de menselijke maat, een gevoel van geborgenheid, mét de voordelen die gehaald kunnen worden door bundeling van voorzieningen en samenwerking.

Concurrentie / profilering / passende huisvesting

Dit wordt zowel als voordeel en nadeel benoemd.

Bij huisvesting op dezelfde locatie concurreren scholen niet langer in bereikbaarheid. De scholen zijn allemaal even goed bereikbaar voor de kinderen en ouders. Dit zal niet langer leiden tot scheefgroei tussen scholen als gevolg van ontwikkelingen in de toestroom vanuit de verschillende wijken.

De profilering van de verschillende kindvoorzieningen ten opzichte van elkaar kan gezien worden als een bedreiging maar ook als uitdaging. Voor scholen is dit een nieuw aspect. Dit is een inhoudelijke factor die onder verantwoordelijkheid van de schoolbesturen valt.

Door alle onderwijshuisvesting bij elkaar op één locatie te situeren, hoeft eventuele scheefgroei in schoolontwikkeling niet langer te leiden tot ruimtelijke knelpunten. Het is aan de schoolbesturen om in samenspraak gebruik te maken van de beschikbare m² onderwijshuisvesting. De totale omvang is afgestemd op de aantallen leerlingen die in Boekel wonen en niet op het aantal scholen.

Verkeersveiligheid / bereikbaarheid

De locatie Parkweg is gelegen buiten de verkeersstromen. Het totaal aantal gebruikers zal niet veel meer worden dan ten tijde van volledige bezetting van de huidige scholen en peuterspeelzaal. Bij de verdere ontwikkeling van Centrum Oost en De Donk worden de fietsroutes beter met deze locatie verbonden.

Voor leerlingen die wonen rondom de huidige Regenboog betekent een school bij de Parkweg een verslechtering wat betreft bereikbaarheid. Zij moeten een oversteek maken over de Kerkstraat. Dit is nu trouwens al aan de orde voor kinderen die vanuit die richting Uilenspiegel of Octopus bezoeken.

Over het algemeen geldt dat deze locatie goed bereikbaar is. Ook vanuit de Doolleggen en De Donk.

Wat wel aandacht vraagt is de afwikkeling van het verkeer van alle gebruikers van de Parkweg. Momenteel wordt al gewerkt met verschil in aanvangstijden om drukte te spreiden. Met name bij plotseling slecht weer kan er sprake zijn van piekdrukke. Echter, omdat dit zich afspeelt in een redelijk afgeschermd gebied heeft ander verkeer hier relatief weinig last van.

Wat ook niet onbelangrijk is: de situering van de kindvoorzieningen dichtbij de sporthal. Iedere school kan dichtbij gymmen en ook zijn er mogelijkheden voor combinaties met naschoolse opvang.

Centrumontwikkeling

Vanuit het oogpunt van centrumontwikkeling gaat de voorkeur uit naar vestiging van nieuwbouw aan de Parkweg: een combinatie van kindvoorzieningen in een redelijke afgeschermd zone.

De vrijkomende locatie aan de Kennedystraat biedt meer mogelijkheden ten gunste van centrumontwikkeling.

3.2 Spreiding van kindvoorzieningen over twee locaties

In dit scenario komen kindcentra op twee locaties in kern Boekel: het huidige Octopus aan de Parkweg en een tweede locatie: op het beschikbare terrein van de huidige Regenboog of op een andere locatie.

De locatie Regenboog heeft een paar voordelen; bereikbaarheid voor Boekel West, en de mogelijkheid voor verbinding met centrumfuncties.

Verder worden vooral nadelen genoemd. Met name de bereikbaarheid vanuit de voornaamste woonwijken met jonge gezinnen zal tot knelpunten leiden.

Dit is de voornaamste reden dat er weinig enthousiasme is voor deze locatie.

Degenen die pleiten voor verdeling van de onderwijshuisvesting over twee locaties wijzen naar een andere locatie: in de buurt van wijk De Donk. Dit heeft als voordeel de bereikbaarheid vanuit die woonwijk en ook wijk de Doolleggen.

Bij de ontwikkeling van wijk De Donk is echter geen ruimte voor een nieuwe school meegenomen omdat de locatie Parkweg van daar uit prima bereikbaar is.

Een duidelijk nadeel bij een nieuwe locatie zijn de verschillende procedures die doorlopen moeten worden, waarvan de uitkomst op voorhand niet vast staat.

Daarnaast brengt de ontwikkeling op een geheel nieuwe locatie ook extra kosten voor infrastructuur met zich mee, kosten die op bestaande locaties veel lager zullen zijn.

3.3 Advies

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting; de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de invulling van de kindvoorzieningen, eventueel in samenwerking met andere partners.

Op grond van bovenstaand afwegingskader wordt voorgesteld de onderwijshuisvesting in de kern Boekel bij elkaar te brengen op één locatie aan de Parkweg: een goede beschikbare plek voor alle kindvoorzieningen.

De omvang van de totale ruimte wordt bepaald door de prognoses in leerlingenaantallen. Hoe deze ruimte over de verschillende scholen verdeeld wordt is aan de schoolbesturen. Eventuele ontwikkelingen en verschuivingen leiden niet meer tot knelpunten.

Het doorslaggevend argument voor bundeling zijn de extra kansen en mogelijkheden die ontstaan door samenwerking van alle kindvoorzieningen op één plek. Dit argument wordt onderschreven door de schoolbesturen die verantwoordelijkheid willen nemen om de kansen op deze locatie optimaal te benutten.

Door de gemeente worden met deze locatiekeuze de verschillende gebruikers samen gebracht met de opdracht om er samen iets moois van te maken voor de kinderen uit Boekel. Met voldoende ruimte voor de deelnemende voorzieningen én om te spelen.